

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОЛЕДЖ ПРОМИСЛОВОЇ АВТОМАТИКИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

МАТЕРІАЛИ

**VI-ї науково-методичної конференції
викладачів коледжів
Одеської національної академії харчових технологій**

***Роль коледжів та професійних училищ
у здобутті вищої освіти***

Одеса-2019

Склад оргкомітету конференції:

Голова:

Трішин Федір Анатолійович

проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент

Заступник голови:

Єпур Ольга Сергіївна

в.о. директора Коледжу промислової автоматики та інформаційних технологій ОНАХТ

Члени оргкомітету:

Мураховський Валерій Генріхович

Директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти ОНАХТ, к.ф-м.н., доцент

Глушков Олег Анатолійович

директор Коледжу нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу ОНАХТ, к.т.н.

Коваленко Анатолій Володимирович

директор Одеського технічного коледжу ОНАХТ

Лукіяник Олександр Григорович

в.о. директора Механіко-технологічного коледжу ОНАХТ

Сярова Анастасія Сергіївна

методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти ОНАХТ

Секретар оргкомітету:

Оксаніченко Вікторія Леонідівна

заступник директора з навчально-методичної роботи Коледжу промислової автоматики та інформаційних технологій ОНАХТ

Напрями роботи конференції:

1. Шляхи формування безперервної системи освіти: школа – профтехучилище – коледж – академія як важлива складова професійної підготовки кадрів.
2. Роль коледжів у забезпеченні профільної середньої освіти.
3. STEM-технології в освітньому процесі.
4. Формування професійних компетентностей студентів.

Організація самостійної та творчої роботи студентів як важлива складова забезпечення якості вищої освіти.....	74
<i>Костиренко Т.П., голова циклової комісії комп'ютерних наук та інженерії програмного забезпечення, викладач першої кваліфікаційної категорії КПАІТ ОНАХТ,</i>	
<i>Храновська К.В., викладач вищої кваліфікаційної категорії КПАІТ ОНАХТ</i>	
Компетентність студентів у формуванні професійних навичок.....	76
<i>Котіц Н.М., викладач кваліфікаційної категорії "Спеціаліст" КНТІС ОНАХТ</i>	
Шляхи формування професійних компетентностей в процесі підготовки молодших спеціалістів у Коледжі промислової автоматики та інформаційних технологій ОНАХТ.....	77
<i>Ксендзенко О.П., голова циклової комісії машинобудування, автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій, викладач вищої кваліфікаційної категорії КПАІТ ОНАХТ,</i>	
<i>Глуцук С.П., викладач другої кваліфікаційної категорії КПАІТ ОНАХТ</i>	
Актуальні аспекти умов формування професійних компетентностей студентів КНТІС ОНАХТ.....	81
<i>Михайлов О.Г., викладач другої кваліфікаційної категорії КНТІС ОНАХТ</i>	
Роль правового виховання у формуванні професійних компетентностей студентів.....	84
<i>Ролінська В.М., викладач кваліфікаційної категорії "Спеціаліст" КНТІС ОНАХТ</i>	
Формування професійних компетенцій студентів в контексті інформатизації освіти.....	87
<i>Романська О.А., голова циклової комісії телекомунікації та радіотехніки, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист КНТІС ОНАХТ,</i>	
<i>Крайз Л.В., викладач другої кваліфікаційної категорії КНТІС ОНАХТ</i>	
Формування професійних компетентностей студентів.....	89
<i>Степаненко І.В., викладач другої кваліфікаційної категорії КНТІС ОНАХТ</i>	

Ефективне формування професійної компетентності студентів в умовах інформатизації освітнього процесу можливо в тому випадку, якщо буде:

- розроблено концептуальну модель єдиної інформаційної освітньої середовища коледжу;
 - обґрунтований вибір конкретних організаційних форм і методів застосування інформаційних технологій в навчальному процесі;
 - забезпечена необхідна для цього матеріально-технічна база;
 - сформована готовність викладачів коледжу до застосування інформаційних технологій в ході навчання;
 - визначено критерії оцінки якості інформатизації освітнього процесу.
- Розвиток професійних компетенцій студентів буде відбуватися більш ефективно при реалізації наступних педагогічних умов:
- використання можливостей інформаційних технологій інтерактивного навчання, які формують професійні знання і навички у студентів;
 - активізація рефлексивної діяльності учнів шляхом розвитку у них творчого підходу до вирішення проблем, навичок абстрактного, алгоритмічного мислення і логічних умовиводів, вміння проводити концептуальний аналіз даних і т.д.;
 - реалізація міждисциплінарних зв'язків в процесі навчання;
 - розробка і використання проблемних професійно значущих завдань, що дозволяють студентам отримати навички, необхідні для майбутньої професійної діяльності.

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ У КОЛЕДЖІ ПРОМИСЛОВОЇ АВТОМАТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОНАХТ

**Ксендзенко О.П., голова циклової комісії машинобудування,
автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій,
викладач вищої кваліфікаційної категорії,**

**Глушук С.П., викладач другої кваліфікаційної категорії
Коледж промислової автоматики та інформаційних технологій
Одеської національної академії харчових технологій**

Відповідно до “Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року”, сучасний етап розвитку національної освіти характеризується тим, що освіта має бути інноваційною і сприяти формуванню особистості, здатної до сприйняття змін упродовж життя, яка може застосовувати набуті знання у практичній діяльності.

Інтенсивні інноваційні процеси в сучасній освіті призвели до виникнення великої кількості різноманітних і часто розрізнених ініціатив, спрямованих на вдосконалення освітнього процесу. При цьому працівники освіти,

впроваджуючи новітні програми, моделі, технології, часто додають їх до вже діючих у освітньому процесі.

У нашому випадку вища освіта має бути спрямована на підвищення конкурентоспроможності випускників на всеукраїнському та міжнародному ринку праці. Зважаючи на це, перехід на компетентнісно орієнтоване навчання майбутніх фахівців є одним з важливих завдань сучасної освіти при підготовці молодших спеціалістів.

Саме формування професійних компетентностей майбутніх молодших спеціалістів технічного профілю на стадії навчання у коледжі є найважливішим чинником для підготовки професіоналів.

Формування професійних компетентностей майбутніх молодших спеціалістів технічного профілю потрібно здійснювати в освітньому процесі, причому, не за рахунок введення додаткових дисциплін, а під час вивчення професійно-орієнтованих дисциплін шляхом особливої організації освітнього процесу та методичної підготовки викладача.

Сучасний ринок праці потребує висококваліфікованих спеціалістів, які володіють системою інтегрованих умінь, за допомогою яких майбутні фахівці здатні вирішувати складні виробничі завдання.

Організувати відповідну професійну підготовку неможливо без аналізу професійної діяльності майбутніх молодших спеціалістів технічного профілю з виявленням виробничих функцій, типових задач професійної діяльності, розроблення системних умінь, яка, в свою чергу, повинна забезпечуватися змістовними модулями у процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін.

Проблема вибору системи методів, прийомів і засобів навчання є однією з важливих проблем дидактики та залишається актуальною на теоретичному і практичному рівнях і сьогодні. Потреба вдосконалення методики навчання дисциплін професійно-орієнтованого циклу у підготовці майбутніх молодших спеціалістів пов'язана з вирішенням важливих завдань сучасної професійної освіти: забезпеченням професійної спрямованості дисциплін з урахуванням специфіки майбутнього фаху, реалізацією міжпредметних зв'язків між загальноосвітніми і спеціальними дисциплінами, досягненням логічної послідовності у процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін.

Однак поза увагою дослідників залишаються проблеми, які пов'язані з розробкою конкретних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін нормативного циклу, метою яких є не лише врахування змістовної складової цих дисциплін, а й можливості формування професійних компетентностей майбутніх молодших спеціалістів технічного профілю.

Забезпечення цілісності та наступності у процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін нормативного циклу є складним завданням практичної діяльності викладачів, яке полягає в єдності загальноосвітнього та професійно-орієнтованого навчання, тому результат засвоєння знань з дисципліни повинен плануватися як частина цілісної системи знань, умінь і навичок. Забезпечити взаємозв'язок між загальною та професійною підготовкою майбутніх спеціалістів у різних галузях з врахуванням сучасних вимог економіки можна

лише за умови перебудови методів і засобів навчання, а також організації освітнього процесу, яка передбачає використання сучасних інноваційних технологій.

Метою статті є обґрунтування методики формування професійних компетентностей майбутніх молодших спеціалістів технічного профілю у процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін. Для розвитку сучасної педагогіки принциповим питанням є тлумачення понять «технологія» і «методика».

Методика – це, фактично, узагальнений досвід, який передбачає творчий пошук вирішення проблем шляхом спроб і помилок.

Педагогічна технологія – це комплекс процедур, який не допускає варіативності, але гарантує запланований результат.

Розглядаючи методику навчання як систему передачі конкретного змісту навчання, а технологію навчання – як систему правил освітньої діяльності, яка спроектована, теоретично обґрунтована та не пов'язана з конкретним змістом.

Основним завданням методики є трансформація відомого науково-технічного матеріалу за допомогою дидактичних знань для навчання майбутніх спеціалістів.

Але між поняттями «методика» і «технологія» існує різниця. У технології наявні цільовий, процесуальний, кількісний і розрахунковий компоненти, а в методиці – змістовий, якісний і варіативний, причому іноді методики входять до складу технологій, водночас ті чи інші технології доповнюють склад методик.

Вважаємо, що методика навчання – це свого роду передача досвіду одного покоління іншому та формування нового досвіду за допомогою різних прийомів і засобів, а технологія – це наступний крок наближення теорії до практики шляхом пристосування методики до конкретних умов.

Результативність навчання залежатиме від комплексу методів, які застосовуються в освітньому процесі.

Як зазначають науковці, зокрема, Ю.М. Ємельянов, В.П. Захаров, Г.А. Ковальов, Л.А. Петровська, використання активних методів навчання є найбільш дієвим способом формування професійних компетентностей.

Під активними методами навчання ми розуміємо методи, які забезпечують навчально-пізнавальну активність на основі спільної діяльності викладачів і студентів, мають комунікативну спрямованість і сприяють ефективності оволодіння знаннями, вміннями та навичками.

У контексті нашого дослідження ми керувалися рекомендаціями А.М. Смолкіна [7, с. 34] щодо використання методів активного навчання на різних етапах освітнього процесу:

- перший етап – первинне оволодіння знаннями під час проведення лекцій, консультацій, навчальних дискусій;
- другий етап – закріплення вмінь і навичок за допомогою таких методів, як практичні та лабораторні заняття, тестування;
- третій етап – формування професійних умінь і навичок на основі знань з використанням ігрових (проблемна лекція, лекція з запланованими помилками,

лекція-конференція, лекція-дискусія, лекція-бесіда, рольова та ділова гра) та неігрових (аналіз виробничих ситуацій, аналіз проблемних ситуацій, диспути, мозкова атака) методів, а також при проходженні різних видів практик.

У підготовці майбутніх молодших спеціалістів технічного профілю ми вважаємо доцільним використання кожного з методів, запропонованих науковцями, водночас слід враховувати специфіки дисциплін, теми, види занять, цілі і завдання, визначені викладачем. Запровадження активних методів навчання в освітній процес сприятиме посиленню свідомого прагнення до оволодіння новими знаннями та вміннями реалізовувати їх у практичній діяльності, формуванню професійних компетентностей майбутніх спеціалістів галузі.

Таким чином, формування професійних компетентностей майбутніх молодших спеціалістів може бути забезпечено цілеспрямованою діяльністю всіх ланок освітнього комплексу вищої школи та всіх його суб'єктів, що передбачає: адекватне відображення проблеми формування професійних компетентностей в цілях, змісті, методах, організаційних формах професійної підготовки спеціалістів; цілеспрямоване наповнення навчальних дисциплін професійно-орієнтованими практичними завданнями; визначення структурних компонентів професійних компетентностей та їх поступове формування в процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін.

Відтворення запропонованої методики можливе за умови системного підходу в процесі її впровадження, який передбачає: створення професійного середовища, яке характеризується наявністю мотивації, творчої спрямованості, прагнення студентів до опанування майбутньої професії; методичне й інформаційне забезпечення освітньої та науково-методичної діяльності викладача; інноваційний педагогічний підхід; ефективну педагогічну взаємодію зі студентами; вдосконалення професійної майстерності та компетентності викладача.

Ми вважаємо, що методика формування професійних компетентностей майбутніх спеціалістів у процесі викладання професійно-орієнтованих дисциплін являє собою оптимальне поєднання загально-дидактичних методів, прийомів і засобів, які застосовуються в таких формах навчання, як лекції, семінари, практичні заняття, самостійна робота студентів, науково-дослідна робота, виконання індивідуальних завдань, проходження практики.

Викладання дисциплін професійно-орієнтованого циклу передбачає підготовку відповідного програмно-методичного забезпечення. До навчально-методичного комплексу кожної з професійно-орієнтованих дисциплін нормативного блоку включено: навчальну програму дисципліни; робочу програму дисципліни; методичні матеріали для підготовки до практичних занять; методичні матеріали для виконання самостійної роботи студентів; методичні матеріали для виконання індивідуальних завдань; методичні матеріали для виконання навчально-дослідного проекту.

Основою комплексу є програма дисципліни, яка має чітку мету, логічно побудовану структуру й орієнтована на розкриття тенденцій, закономірностей, особливостей професійної діяльності в галузі менеджменту та спрямована на

розвиток у студентів широкого світогляду, формування знань, умінь і навичок, зокрема професійних.

Ефективність навчання майбутніх менеджерів організацій значною мірою визначається розкриттям суттєвих зв'язків між предметом вивчення будь-якої дисципліни та іншими галузями знань. Дисципліни, які забезпечують загальноосвітню підготовку, є обов'язковими для всіх студентів і залежать від профілю їх підготовки. Професійно-орієнтовані дисципліни є наскрізним компонентом змісту освіти.

Висновки. Сутність методики формування професійних компетентностей майбутніх спеціалістів у процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін полягає у: розробці методичної концепції дисципліни; визначенні мінімуму знань і професійних умінь, якими повинні оволодіти студенти; методах викладання, тобто застосування активних та інтерактивних методів навчання, які було реалізовано під час лекційних, практичних, семінарських занять, шляхом побудови діалогічної взаємодії, аналізу та вирішення ситуацій, що наближені до майбутньої професійної діяльності, проведення ділових ігор, а також під час самостійної та індивідуальної роботи студентів; формах взаємодії студентів з викладачами, контрольних заходах, підготовці відповідного програмно-методичного забезпечення.

Перспективи подальших пошуків у цьому напрямку полягають у: дослідженні проблеми формування професійних компетентностей майбутніх спеціалістів у процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін.

Література:

1. Коваленко О. Е. Методологічні основи технології навчання : теоретико-методичний та практичний аспекти викладання дисциплін електроенергетичного циклу / О. Е. Коваленко. – Х. : Основа, 1996.

2. Олешков М. Ю. Педагогическая технология : проблема классификации и реализации. Профессионально-педагогические технологии в теории и практике обучения : [сб. науч. трудов] / М. Ю. Олешков. – Екатеринбург : РГППУ, 2005.

3. Осовська Г. В. Методика викладання менеджменту : навч. посіб. / Г. В. Осовська. – Житомир : ЖІТІ, 2000.

4. Пометун О. І. Компетентнісний підхід до оцінювання рівнів досягнень учнів/О. І. Пометун. – К.: Презентація на нараді Центру тестових технологій 19.10.2004 р.

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ КНТІС ОНАХТ

Михайлов О.Г., викладач другої кваліфікаційної категорії

Коледж нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу
Одеської національної академії харчових технологій

Формування професійної компетентності студентів Коледжу нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу ОНАХТ один з